

PROJEKT NA BREŽINI BESEDE - PAROLE SULLA RIVA

s podporo Dežele Furlanije - Julijske krajine, D. Z. 16/2014

Ideja za projekt, ki bi spodbujal nastajanje in branje poezije, je nastal na začetku leta 2023, ko smo se pripravljali na praznovanje dvojnega jubileja Grudnovega rojstva in smrti, ki nas redno doleti na vsakih pet let. Glede na to, da je Grudnova poezija s svojim sporočilom brezčasna, se vsakič poklonimo našemu velikemu rojaku s posebnim projektom: posebno predstavo, ponatisom in podobnimi projekti.

Tokrat je iz mlajšega dela odbora prišla pobuda, da pripravijo **večdnevni festival**, ki bi ovekovečil Grudnov lik, obenem pa v poletnih mesecih izpeljali več posameznih dogodkov, ki bi potekali na prostem in bili posvečeni sodobni poeziji in literaturi. Ta del prireditelj smo poimenovali **Grudnovi dnevi**. Med oblikovanjem širšega nabora dejavnosti se je potem izoblikoval program projekta Na brežini besede, ki pa je bil odobren komaj proti koncu poletja, tako da se je potem razpotegnil še globoko v leto 2024.

Grudnovi dnevi so potekali od 30. junija do 15. oktobra 2023, njihovo celotno grafično podobo je izdelal **Aleš Brce**, ki je vanjo strnil prepoznavni Grudnov profil in pisane točke, ki ponazarjajo raznoliko delovanje našega društva.

GRUDNOVI DNEVI

Nabrežina/
Aurisina/
Polejje/
Estate
2023

Poesija in beseda
med morjem in Krasom
Poesia e parole
tra il mare e il Carso

30.06 — 14:20:50	Sanje o svobodi/ Sognando la libertà * Predstavitve knjige/ Presentazione del libro: Ferruccio Tassin, Ivan Vogrič
06.07 — 19:20:50	Med naravo in poezijo/ Tra la natura e la poesia Kantavtorski večer/ Serata con musica d'autore: Nika Solce
20.07 — 14:20:50	Nedaleč Pogovor o knjigi kratkih zgodb/ Conversazione sul libro di racconti brevi: Alex Kama Devetak
12.08 — 14:20:50	Pričakovanja O bolečini, ženski in tabujih/ Sul dolore, la donna e i tabù: Anja Mugerli
17.08 — 14:20:50	V sadovnjaku besed/ Nel frutteto delle parole Pesniški večer z domačimi avtorji/ Serata di poesia con autori locali
19.08 — 14:16:00	KreARTivnost/ CreARTività (#1) * Verzi v barvi, delavnica akvarela za otroke/ Versi colorati, laboratorio di acquerello per bambini: Ajlin Visentin
26.08 — 14:16:00	KreARTivnost/ CreARTività (#2) * Verzi v barvah, delavnica akvarela za odrasle/ Versi colorati, laboratorio di acquerello per adulti: Ajlin Visentin
23.09 — 14:11:00	Domišljene zgodbe v Grudnovi Nabrežini/ Storie ad Aurisina Delavnica kreativnega pisanja/ Laboratorio di scrittura: Anja Mugerli
23.09 — 14:19:30	Na brežini besede/ Aurisina, le parole della poesia * Poklon Igu Grudnu/ Omaggio a Igo Gruden
24.09 — 14:16:00	V bregu, ob morju, pod rodno domačo vasjo/ Lungo il pendio sul mare, sotto il paese natio * Pohod, druženje/ Camminata, convivialità

[IGD Igo Gruden](#)
[IGD - Igo Gruden - Nabrežina](#)
[www.igogrudni.org](#)

Program Grudnovih dnevov so podprli **Občina Devin Nabrežina, Urad Vlade republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Zveza slovenskih kulturnih društev Aps, Svet slovenskih organizacij in ZKB – Zadruga kraška banka.**

Celoten projekt Na brežini besede jepo rebalansu avgusta 2023 podprla tudi **Dežela Furlanija - Julijska krajina.**

Partnerji/
Partner:

 <p>Comune di Duino Aurisina/ Občina Devin Nabrežina</p>	 <p>Zveza slovenskih kulturnih društev ETS</p>
 <p>SLOVENSKA PROSVETA</p>	 <p>REPUBLIKA SLOVENIJA URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU</p>
 <p>ZKB</p>	 <p>ZIT EST</p>
 <p>KINOTELJE</p>	 <p>USCIFVG Unione Societa' Culturali del Friuli Venezia Giulia</p>
 <p>slofest</p>	 <p>CAVE</p>
 <p>Slovenski klub</p>	 <p>Godbeno društvo Nabrežina 1897</p>
 <p>Jus Nabrežina 1884</p>	 <p>Amatersko športno društvo Sokol</p>
 <p>Župnija sv. Roka Nabrežina/ Parrocchia S. Rocco Aurisina</p>	 <p>la contrada SOCIETA' CANTIERI</p>

 <p>REGIONE AUTONOMA FRIULI VENEZIA GIULIA</p>	<p>IO SONO FRIULI VENEZIA GIULIA</p>
---	---

Poletni program se je začel 30. junija 2023 s predstavitvijo knjige *Sanje o svobodi / Sognando la libertà*, v kateri sta avtorja Ferruccio Tassin in Ivan Vogrič predstavila Grudnovno internacijo v Viscu in na Rabu, v knjigi pa je objavljenih petnajst pesmi iz Grudnovega taboriščnega ciklusa s prevodom v italijanščino, za katerega je poskrbela Martina Clerici. Večer je moderiral Peter Verč, z uglasbenimi Grudnovimi pesmimi pa ga je obogatila Lara Černic, ki jo je spremljal Aljoša Saksida.

Po taboriščni preizkušnji na vrsti glasbeno potovanje

Grudnovi dnevi V Nabrežini se nadaljujejo kulturni dogodki v poklon domačemu pesniku in pisatelju Igu Grudnu. Po predstavitvi knjige *Sanje o svobodi* bo v četrtek nastopila Nika Solce

NABREŽINA Nabrežinsko poletje bo minilo v znamenju dogodkov v poklon domačemu pesniku in pisatelju Igu Grudnu. V petek se je začel festival Grudnovi dnevi, ki bo skozi vse poletje ponujal raznorazne kulturne dogodke, ki bodo slovesno obeležili letošnjo 130. obletnico rojstva oziroma 75. obletnico smrti domačega literarnega ustvarjaka. Pesnik sodi med najpomembnejše slovenske ustvarjalce prve polovice 20. stoletja. V sklopu Grudnovih dnevo so si pri domačem društvu SKD Igo Gruden zamislili niz večerov in prireditelj pod skupnim naslovom *Poezija in besede med morjem in kvasom*, ki doskdanje ovetljajo pesnikar. Ik in spodbujajo zanimanje za poezijo in literaturo.

Dvojezične Sanje o svobodi Festival je kot zapisano v petek uvedla predstavitev dvojezične knjige *Sanje o svobodi - Sognando la libertà*, ki je nastala iz podpera Ivana Vogriča in Ferruccio Tassina, s katerima se je v nabrežinskem kulturnem domu pogovarjal novinar Peter Verč. Knjiga, ki je izšla pri Gorški Mohorjevi družbi, prinaša podatke o italijanskem koncentracijskem taborišču Viscu, kjer je bil Gruden interniran. Taboriščna inkubacija je zaznamovala njegovo pesniško ustvarjanje: nastale so tako pesmi o Viscu, ki so objavljene v pesniški zbirki *V pregnanstvo iz leta iz 1945. Zbirka*, sestavljena iz različnih ciklusov poezij, je neke vrste

Igo Gruden Predstavitve knjige *Sanje o svobodi* je v petek uvedla v festival Grudnovi dnevi. FOTOGRAFIJA

V župnijski sadovnjak v Nabrežini prihaja v četrtek kantavtorica Nika Solce

dnevnik v verzih, v katerem opisuje pesnik svojo pot po arcačiji, Južni, v katerimi se je srečeval, in kraje, skozi katere je šel.

Večer z Niko Solce Nov kulturni večer se obeta v četrtek ob 20.30 v župnijskem sadovnjaku v Nabrežini, kjer bo glasbeni, pravzaprav kantavtorski večer *Med naravo in poezijo* oblikovala Nika Solce, vsestranska umetnica, lutkarica in pevka, ki svojo glasbeno govornico združuje z ljudskimi izročilom. Že od rane mladosti

nastopa z glasbeniki z vseh koncev sveta in bče nove priložnosti za izražanje tako znotraj divjih balkanskih ritmov kot indijskih duhovnih pesmi.

Glasla je preplet ljudske izročila, avtorske glasbe in uglasbitev poezije Franca Prešerna, Ferija Lainčka, Srečka Kosovla, Alme Karlin in drugih slovenskih poetov. Njena interpretacija podsliška povabi v samosvoje svetovne pesnikov, ki skozi uglasbitev zažarijo v posvem novi luči.

Prihodnje srečanje bo 20. junija ob 20.30 ravno tako v župnijskem sadovnjaku, kjer bo pogovor o knjigi kratkih zgodb Alexa Kame Devetaka Nedelc.

6. julija smo nadaljevali s kantavtorskim večerom **Nike Solce**, slovenske vsestranske ustvarjalke, ki je obenem predstavila tudi razstavo fotografij o beli čaplji, ki jo je ustvarila med epidemijo c-19, ko je opazovala čaplje v Škocjanskem zatoku. Večer je tako izzvenel v nežnem prepletanju verzov Alme Karlin in Srečka Kosovela z izjemnimi podobami iz narave.

Kosovel, Karlin in čaplja

Grudnovi dnevi Kantavtorica Nika Solce je v Nabrežini predstavila uglasbene verzze kraškega pesnika in svetovne popotnice ter fotografije ptic, ki jih je ujela v svoj objektiv

NABREŽINA V okviru niza kulturnih prireditev Grudnovi dnevi – Poezija in beseda med morjem in Krasom, ki ga to poletje v Nabrežini prireja SKD Igo Gruden, je potekal tudi pesniško-kantavtorski večer *Med naravo in poezijo* z Niko Solce.

Avtorica je s svojim svežim in zanimivim nastopom pričarala lep poletni večer in se občinstvu predstavila z raznolikim sporedom, ki je zaobjemal uglasbitev avtorskih in ljudskih pesmi. Vsestranska umetnica iz Ankara, ki je s svojim blagovocnim glasom in z brenkanjem na kitaro občinstvu odpela razne melodije, se ukvarja tudi z lutkarstvom in s fotografijo. Poslušalcem je predstavila nekaj uglasbenih pesmi Srečka Kosovela in Alme Karlin.

Po uvodni predstavitvi, ki jo je v imenu organizatorjev opravila kulturna referentka Antje Gruden, je kantavtorica izvedla Kosovelovo *Vse je tiho*. Sledila je *Otrok s sončnico*, ki jo je kraški pesnik sestavil za otroke. Glede na to, da bi se koncert moral vršiti na prostem, v sadovnjaku, a se zaradi slabe vremenske napovedi ni, je avtorica v društvu predstavila z naravo povezane pesmi. Na vrsto je tako prišla avtorčina uglasbitev prek-

murske ljudske pesmi *Zrelo je žito*.

V nadaljevanju večera je primorska kantavtorica predstavila poezijo svetovne popotnice iz Celja, ki je dobro poznala več kot deset jezikov. Alma Karlin se je med potovanji preživljala s prevajanjem in z objavljanjem potopisov. Solcetova je Karlinovo, ki je zaradi potovanj bila osem let od doma, počastila z uglasbitvijo njenih pesmi. V Ljubljani je v NUK-u odkrila njene verzze. Karlinova je sestavljala verzze o dušah, žarkih, po katerih duše potujejo, drevesnih, vodnih in drugih duhovih ter tiste s svojih poti. Nekatere njene pesmi so bolj intimne (obrat iz teme k svetlobi, hrepenenje), druge pa lahkotnejše. Poslušalci so z veseljem in zanimanjem sledili kantavtoričinemu izvajanju.

Solcetova pa ni v Nabrežini uprizorila le glasbenega nastopa. V društvenih prostorih je ob tej priložnosti tudi prikazala fotografsko razstavo *Mala bela čaplja*, rezultat njenega večletnega raziskovalnega dela, ki ga je opravila s fotografskim aparatom na območju ankaranskega mokrišča med slanim travnikom in Luko Koper. Ob snemanju zvokov za novi glasbeni projekt so njeno pozornost pritegnile

Primorska kantavtorica Nika Solce v Nabrežini FOTODAMIJBN

le ptice, ki se zadržujejo v močvirju. Pričela jih je snemati in fotografirati ter pozorno opazovati njihove premike in navade, karakterje in odnose. Ugotovila je, da je ta ankaranski prostor pomembno postajališče mnogih, zdaj že zelo ogroženih vrst (čaplja, vodomec, veliki škurh, itd.). Nekatere med nji-

mi tam prezimujejo, druge se tu ustavijo za nekaj dni, tretje se pridejo tja samo spočit in nahraniti, preden odletijo dalje. Bela čaplja je v objektivu Nike Solce postala ambasadorka slanege mokrišča. S fotografsko razstavo avtorica opominja javnost, naj zaščiti, »kar je najbolj dragoceno«. **Meh**

20. julija je sledil literarni večer z mladim goriškim pisateljem **Alexom Kamo Devetakom**, ki je predstavil svojo zbirko kratkih zgodb *Nedaleč*, z njim se je pogovarjal **Gabriel Milic**. To je bil tudi prvi večer, ki smo ga uspeli izvesti v župnijskem sadovnjaku, za katerega se je potrdilo, da je izjemna lokacija za kakovostne dogodke, ki zahtevajo nekoliko bolj intimno in umirjeno okolje, daleč od motenj okoliškega vrveža.

V sadovnjaku z Alexom Kama Devetakom

Grudnovi dnevi Predstavitve zbirke *Nedaleč*

NABREŽINA Tretji dogodek Grudnovih dnevov, ki jih SKD Igo Gruden posveča pesništvu in ustvarjalnosti v našem prostoru, bo tokrat gostil pogovor o zbirki kratkih zgodb *Nedaleč*, ki jo je leta 2021 izdal Alex Kama Devetak.

Z avtorjem, ki ima korenine tudi v Nabrežini, se bo pogovarjal Gabriel Milic. Večer

bo jutri ob 20.30 potekal v intimnem zavetju sadovnjaka župnišča v Nabrežini (nasproti Kulturnega doma). V primeru dežja bo večer v društveni dvorani.

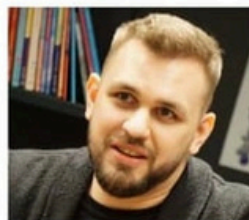
Alexa Kamo Devetaka poznamo na Tržaškem in Goriškem predvsem kot profesorja na višjih srednjih šolah in knjižničarja v Narodni in štu-

dijski knjižnici, širše pa je znan kot zmagovalec festivala za mlade literate Urška 2021. Naziv Uršljana mu je prinesel možnost, da izda svoj prvenec, in sicer že omenjeno kratkoprozno zbirko z naslovom *Nedaleč*.

V zgodbah se pred bralci po koščkih razkrivajo številne plati sodobne družbe, zlasti v obliki težav, s katerimi se danes spopadajo mladi (prekarnost, zasvojenost, neizprosni nepremičninski trg ...). Nasproti jim stojijo starejše generacije, ki jih marsikdaj ne razumejo in se prav tako soočajo s težavami, ki jih prinaša starost (demenca, skrb za starejše sorodnike ...). Pa vendar se avtor med pripovedmi

ne opredeljuje in nikoli ne pove in razkrije čisto vsega, marsičesa se samo dotakne, nakaže ... Vsak bralec si mora zgodbe do konca »napisati« sam.

Grudnovi dnevi se bodo 12. avgusta nadaljevali v pogovoru s pisateljico Anjo Mugerli.

Alex Kama Devetak BUMBACA

12. avgusta je svoj drugi roman *Pričakovanja* predstavila **Anja Mugerli**, prodorna pisateljica mlajše generacije, ki je z **Antje Gruden** spregovorila o samem pisanju romana in tematiki, ki jo ta obravnava in sicer težki poti parov, ki se zatečejo k umetni oploditvi.

V sklopu praznovanja Sv. Roka smo 17. avgusta pripravili večer domačih ustvarjalk **V sadovnjaku besed**, kjer smo z **Marijo Kostnapfel** predstavili njeno zadnjo pesniško zbirko, z njo se je pogovarjala **Vilma Purič**, večer pa je obogatila **Andrejka Možina** s svojimi pesmimi, ki jih je spremljala s čelom.

Med praznovanjem sv. Roka smo 19. avgusta pripravili še **delavnico akvarela** z ilustratorko **Ajlin Visentin** za otroke. Izhodišče je črpala v pesmih Iga Grudna, tako kot ostali poletni dogodki sta potekala v prijetnem okolju župnijskega vrta. 26. avgusta je sledila še delavnica akvarela za odrasle.

Avgusta smo tudi zaključili s snemanjem in montažo kratkega filma **Sledi Iga Grudna**, ki smo ga v koprodukciji s **Kinoateljcem** pripravili za multimedijško predstavo Človek, človek je povsod. Scenarij za film je pripravila dramaturginja **Kristina Kamaladevi Mihelj**, pridružila pa sta se ji mlada snemalca **Alex Chiabai** in **Pietro Cromaz**. Video je na razpolago na platformi **Vimeo**.

S septembrom so stekle **dramske delavnice** v osnovni šoli V. Šček in na nižji srednji šoli I. Gruden v Nabrežini, kjer je **Kristina Kamaladevi Mihelj** otroke pripravila na interpretacijo in igro v osrednji predstavi.

Vrhunec Grudnovih dnevov je bil predviden na 23. septembra, ko smo zjutraj v partnerstvu z ZTT in Slovenskim klubom imeli **delavnico kreativnega pisanja z Anjo Mugerli in Tamaro Babič Nikiforov**, popoldne pa naj bi ji v opuščnem kamnolomu Ivre 3 sledila predstava *Človek, človek je povsod*. Žal smo morali predstavo zaradi neugodnih vremenskih razmer prestaviti na 15. oktober.

Grudnov 130. rojstni dan bodo jutri počastili z multimedijško predstavo

Obletnica Njegovi verzi bodo v sodelovanju s šolami in kulturnimi skupinami zaživi v novi podobi

NABREŽINA 130. obletnico rojstva nabrežinskega pesnika Iga Grudna in 75-letnico njegove smrti bodo v po njem poimenovanem nabrežinskem društvu letos počastili s prav posebno predstavo z naslovom *Človek, človek je povsod*, ki bo jutri ob 17. uri, v Kulturnem domu Igo Gruden (Nabrežina 89).

V sodelovanju z različnimi akterji bo pripoved o njegovi poeziji in humanističnem sporočilu zaživila v multimedijški predstavi. Zaradi tehničnih razlogov se predstava, ki je bila predvidena v Kamnolomu Ivre 3, seli v prostore društvene dvorane. Društvo vabi obiskovalce, da v novi luči pris-

luhnejo pripovedi, ki bo sestavljena iz Grudnovih pesmi, v katerih vedno znova prepoznavamo globoke humanistične vrednote.

V vlogi recitatorjev bodo nastopili Elena Husu, Kristina K. Mihelj in Valentino Paglieri, ki bo na dogodku tudi igral kontrabas. Na odru bodo sodelovali še učenci Osnovne šole Virgila Ščeka in Prvostopenjske srednje šole Iga Grudna iz Nabrežine, DPZ Igo Gruden, Vokalna skupina Vihar ter Baletna skupina Relevè. Scenarij, režijo in mentorstvo šolarjem podpisuje Kristina K. Mihelj.

Dogodek bo s pomočjo nadpisov dostopen tudi italijanskemu občinstvu, uvr-

šča pa se v program projekta Na brežini besede / Aursina, le parole della poesia, ki ga je podprla Dežela Furlanija - Julijska krajina v sklopu razpisa Ovrednotenje humanistične kulture.

Predstava je nastala v organizaciji SKD Igo Gruden v sodelovanju s partnerji, in sicer gledališčem La Contrada, Kinoateljcem, VS Nabrežina, društvom Casa C.A.V.E. in s podporo Občine Devin Nabrežina, Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ZKB - Zadrudne kraške banke Trst Gorica, Zveze slovenskih kulturnih društev, Slovenske prosvete in zveze USCI iz FJK.

Igo Gruden

Tudi 15. oktober nas pričakal z deževnim in vetrovnim vremenom, zato smo se odločili, da predstavo izpeljemo v dvorani. Žal je pri tem zaradi prostorske stiske izpadel uvodni nastop nabrežinskega godbenega društva.

Najprej so na oder stopili **otroci iz nižje srednje šole Igo Gruden in osnovne šole Virgil Šček iz Nabrežine.**

Predstava Človek, človek je povsod nosi naslov po verzu iz Grudnove pesmi *Preko vseh meja: Človek, brez imena človek je povsod!* V njem je scenaristka in režiserka **Kristina Kamaladevi Mihelj** izpostavila brezčasno humanistično sporočilo Iga Grudna, ki je bil v zadnjih tridesetih letih neupravičeno odstranjen iz slovenskih učnih programov. Celotna predstava je bila opremljena z nadnapisi in izvedena v obeh jezikih, tako da jo je brez težav spremljala tako slovenska kot italijanska publika.

Predstava je v uvodnem delu osredotočena na mladega Iga, ki v šolskih klopih že piše pesmi, okoli njega pa se stikajo radovedne glavice sošolcev, ki prebirajo njegove pesmi za otroke. Predstava se nato preusmeri na dokumentarni **film Sledi Iga Grudna**, ki se prične z uličnimi prizori iz Nove Gorice, kjer mimoidoče spraševali, ali poznajo Iga Grudna. Dejansko se marsikdo še vedno spominja pesmi Sinku, ki so se je otroci vse do leta 1991 v tretjem razredu učili na pamet. V nadaljevanju Vera Tuta izpostavi Grudnove otroške pesmi, še posebej pa njegov pomen medvojnem obdobju, saj je s svojimi Primorskimi pesmimi bodril Primorce, ki so se znašli pod trdo roko italijanskih oblasti. V filmu svoje spomine izpostavi še Grudnov sin Primož z ženo in vnukom.

Vrhunec predstave o uprizorili tri interpreti: **Kristina Kamaladevi Mihelj, Elena Husu in Valentino Pagliei**, ki je Grudnovo poezijo podal v italijanščini in jo smiselno spremljal s kontrabasom. Vmes so posegle plesalke baletne skupine **Relevè**, pevke **DPZ Igo Gruden** in pevci **VS Vihar** pod vodstvom Mirka Ferlana, vsi nastopajoči pa so zaključili s sporočilom iz pesmi Naročilo hčerki: *Bratstvo vseh ljudi je vera moja, naj še tebe dviga k sončni luči.*

V nedeljo, 24. septembra, naj bi sledil še pesniški sprehod do morja, ki smo ga nato zaradi deževnega vremena prestavili na pomlad.

V zadnjih avgustovskih dneh nas je presenetil dopis, da je bil **projekt NA BREŽINI BESEDE – PAROLE SULLA RIVA**, ki smo ga prijavitli na **razpis Dežele Furlanije - Julijske krajine**, nazadnje le financiran, zaradi česar smo nadaljevali s predvidenim programom: projekcijami filmov, dramskimi delavnicami v šoli in filmskim abonmajem, dogodki, vezanimi na literaturo in poezijo.

Prav filmska projekcija nas je uvedla v drugi del projekta in sicer 1. decembra smo si z režiserjem **Jurijem Grudnom** in koproducentko **Tanjo Gruden** ogledali dokumentarni film **Melania**.

9. marca smo si v sodelovanju s Kinoateljejem ogledali film Radovana Čoka z italijanskimi podnapisi *In statu nascendi*, ki je posvečen vsestranskemu umetniku Milku Bambiču.

Fotografska razstava Postaja Evropa, nato še film o umetniku Milku Bambiču

Nabrežinski vikend Od danes na ogled posnetki Antje Gruden, jutri projekcija filma Radovana Čoka

NABREŽINA V Nabrežini bo ta vikend spet kulturno obarvan. Ob današnjem mednarodnem dnevu žensk bo ob 18. uri v prostorih Kavarne Gruden odprta fotografska razstava *Postaja Evropa*. Tokrat se predstavlja mlada ustvarjalka Antje Gruden. Ta se tokrat preizkuša s fotografijo, njeni posnetki so nastali ob raznih potovanjih po Evropi. Razstava bo v kavarni na ogled od danes do začetka aprila.

Jutri ob 19.30 pa bodo v društveni dvorani SKD Igo Gruden predvajali film *In statu nascendi* (V stanju rojevanja), ki s prav posebnimi prijemi razkriva življenje in delo Milka Bambiča, sloven-

skega umetnika, ki je bil v svojem času ključna figura tržaške umetniške scene. V filmu se prepletajo izseki iz umetnosti 20. stoletja, posnetki umetnikovega življenja in pričevanja osebnosti, ki so ga poznale ali z njim delale.

V Trstu se marsikdo še dobro spominja Milka Bambiča, saj je izstopal s svojo hudo mušnostjo in vsestranskostjo. Ta njegova igrivost se odraža tudi v filmu, ki izzveni lahko in zabavno. Umetnik je bolj malo poznan med mlajšimi generacijami: njegovo delo je bilo vezano na učbenike, stripe in grafično opremo izdelkov, ki jih danes ne srečujemo več v vsakdanjem življenju. Kljub temu

pa prav vsi gotovo poznamo njegovo najslavnejšo stvaritev, grafično opremo z legendarnimi tremi srci, ki jo je ustvaril za Radensko.

Na jutrišnjem filmskem večeru, ki ga organizirata SKD Igo Gruden in Kinoatleje, bosta sodelovala režiser Radovan Čok in producentka Sladana Vide. Obenem bo projekcija začinjena še z nekaj domačimi anekdotami o umetniku, ki so ga dobro poznali tudi v Nabrežini. Prireditelji vabijo publiko, naj prispeva svoje spomine na priljubljenega in posebnega umetnika. Vstop bo prost s prostovoljnimi prispevki, film bo opremljen z italijanskimi podnapisi.

Igrivi likovnik Milko Bambič

Medtem je v sodelovanju z **ravnateljstvom** v Nabrežini in **Kinoateljsem** stekel tudi **filmski abonma za šole Kinomagnet**. Ob projekcijah, ki so posebej namenjene otrokom iz vrtca, osnovne šole in nižje srednje šole, so otroci deležni še pogovora pred in po filmu, ki ga vodi Egle Frandolič.

V soboto, 6. aprila, nas je pričakala celodnevna fotografska delavnica s fotokluboma Sušec iz Ilirske bistrice in Brežice. S skupino štirinajstih fotografov smo se podali v nabrežinsko vaško jedro, kjer so v objektiv lovili skrite koticke Nabrežine, nato v kamnolom Ivre 3 in v Šempolaj. Po oddih v osmici nas je čakal še pesniški sprehod do morja.

V objektiv ujeli kamen, morje in kraške detajle

Gostje iz Ilirske Bistrice 17 članov Fotokluba na delavnici pri SKD Igo Gruden ovekovečilo lepote kraja

NABREŽINA V Nabrežini se je 6. aprila mudilo sedemnajst članov Fotokluba Ilirska Bistrica in Brežice, za katere je SKD Igo Gruden pripravilo celodnevno delavnico ob spoznavanju domačega kraja, kamnolomov in okolice.

Po zgodnji kavi so prisluhnili Veri Tuta Ban, ki je predstavila delovanje društva in udeležence popeljala po starem vaškem jedru. Nato je pri kamnolomu Ivre 1 besedo prevzel Zvonko Legiša, ki je predstavil nastanek kraškega kamna in zgodovino kamnolomov. Oglede se je nadaljeval z Jasno Simoneta v kamnolomu Ivre 3, ki ga danes upravlja nabrežinski Jus in ga deželna gorska reševalna služba uporablja kot vadbišče. Tu so lahko fotografirali tudi od blizu opazovali sledi različnih tehnik lomljenja kamna. Preden so vsi skupaj

zavili v osmico v Mavhinje, si je družčina ogledala še vaško jedro v Šempolaju in spoznala pomen te vasi in stare, še rimske poti, ki vodi od Štavana do Zgonika.

Po druženju ob domači hrani se je popoldan nadaljeval s pesniškim sprehodom po Ribiški poti, na kateri so vsi pozorno prisluhnili Lari Komar in Ilijii Oti in njenemu podajanju Grudnovih pesmi, obenem pa s svojimi fotoaparati zabeležili osupljive vedute in detajle.

V preteklosti pobrateni Ilirska Bistrica in Nabrežina sta tako ponovno začeli plesti medsebojne stike, ki so se z leti prekinili. Občini sta bili namreč v preteklosti pobrateni in sta gojili vsakoletne, zelo važne stike. V obeh družtvih upajo, da se bodo ti stiki v prihodnosti še nadaljevali v zna-

Nabrežinski kamnolomi Gostje so od blizu spoznali tudi tehnike lomljenja kamna. **STOJAN SPETIČ**

menju medsebojnega spoznavanja in izmenjave zamisli in izkušenj.

Fotografije, ki so nastale v Nabrežini in okolici, bodo obo-

gatile zgodovinsko razstavo, ki jo SKD Igo Gruden načrtuje ob letošnjem prazniku sv. Roka. Delavnica sodi v sklop projekta *Na brežini besede* -

Aurisina, parole sulla riva, ki ga je podprla Dežela Furlanija - Julijska krajina na razpisu za ovrednotenje humanistične kulture.

Pesniški sprehod, ki smo ga odložili jeseni, se je začel pred nižjo srednjo šolo v Nabrežini, kjer so udeleženci prisluhnili pesmim Iga Grudna v izvirniku in v italijanskem prevodu, ki sta jih podala igralca **Lara Komar** in **Ilija Ota**. Njegove pesmi so nam delale družbo ob razgledih, ki so navdihnili nabrežinskega pesnika. Sprehod nas je vodil do zaliva Pri čupah, kjer je sledila družabnost ob sardonih in pesmih domačega kantavtorja **Mateja Grudna – Kekota**.

Po velikem uspehu prireditve ob prerezu traku muzeja KAMEN smo 14. aprila ponovno uprizorili performans na dnu kamnoloma z dvojezičnim podajanjem pesmi Nabrežinskim kamnolomcem, v izvedbi **Tržaškega stalnega gledališča La Contrada**. V sklopu vodenega ogleda „V osrčju kamnoloma ... kamen, prah in poezija“, ki nas je popeljal vse do osrčja veličastnega, še delujočega površinskega rimskega kamnoloma Ivere 1, je bil tam uprizorjen zvočni performans z igralci **Valentinom Paglieiem, Eleno Husu in Enzo De Rose**. Zaradi ganljivosti vsebine v kombinaciji z okoljem, se s soorganizatorjem, društvom **Casa C.A.V.E.**, trudimo to predstavo pripeljati do vsakoletnega uprizarjanja, s čimer bi postala stalnica tudi v turistični ponudbi naših krajev.

S predstavo **Premejevaje / Sconfinarrando**, ki jo je SSG uprizoril 18. maja, pod režijsko taktirko **Lina Marrazza**, ob povezovalni kritiški besedi **Mirana Košute** in z video kreacijami Maurizia Bressana, so igralkе in igralci prirediteljskih gledališč v izvirniku oblikovali zdaj bolečo, tragično, protislovno, baladno, zdaj ironično, šegavo ali navdušeno pripoved o meji, kot so jo v odbranih besedilih slovensko izperesili Boris A. Novak, Marica Nadlišek Bartol, Boris Pahor, Alojz Rebula, Marko Sosič, Miroslav Košuta in David Bandelj, italijansko pa Umberto Saba, Italo Svevo, Fulvio Tomizza, Claudio Magris, Paolo Rumiz, Diego Marani in Roberto Dedenaro.

Obenem je na družbenih omrežjih stekla večemesečna kampanija za promocijo poezije #petkisozapesem #venerdidipoesia #fridaysforpoetry, ki jo je pripravila Antje Gruden.

1/4

Bodi kot jutro.
Vedno se bori s temo.
In jo premaga.
Vedno prehiti
in preseneti.

skd_igogruden_nabrezina

2/2

Se il nostro luogo è dove

Se il nostro luogo è dove
il silenzioso guardarsi delle cose
ha bisogno di noi
dire non è sapere, è l'altra via,
tutta fatale, d'essere.
Questa la geografia.
Si sta così nel mondo
pensosi avventurieri dell'umano,
si è la forma
che si forma ciecamente
nel suo dire di sé
per vocazione.

Silvia Bré

Še en svet

(...)

Sedanjest je vse, kar imamo, in srce
ima vedno svoje razloge, ki jih razum
ne razume, ker jih ne more razumeti.
To je slaba tolažba. Kot je slaba
tolažba vračanje na kraje, ki so nas
nekoč osrečevali. Pa čeprav se vračamo
s pomočjo poezije in glasbe.

A glasba in poezija sta vztrajni in govorita:
za tem svetom je še en svet in za njim
še en svet in tako v nedogled.

In ti v to verjameš.

Uroš Zupan

Ob koncu šolskega leta so otroci osnovne šole V. Šček in nižje srednje šole na odru uprizorili prizore, ki so jih z mentorico **Kristino Kamaladevi Mihelj** pripravili na **dramskih delavnicah**, ki so potekale med šolskim letom.

Z junijem smo se spet vrnili v župnijski sadovnjak.

Na večeru **Štirje kvarti**, ki je zaradi dežja potekal v dvorani, so **Petra Koršič**, **Matej Gruden Keko** in **Borja Bolčina** predstavili istoimensko zbirko pesmi, ki so jo soustvarili. Poleg besede so poezije zazvenele tudi v glasbi.

Štirje kvarti jutri zvečer v sadoxnjaku v Nabrežini

SKD Igo Gruden

NABREŽINA SKD Igo Gruden prireja jutri ob 20.30 predstavitev pesniške zbirke *Štirje kvarti*, ki bo potekala v župnijskem sadovnjaku v Nabrežini. Zbirko, ki je izšla lani pri založbi Margarina, sestavljajo pesmi štirih pesnikov, to so Petra Koršič, Matej Gruden Keko, Borja Bolčina in Alja Furlan.

Že sam pogled na naslov zbirke priključuje v spomin *Pesmi štirih*, ki so izšle davnega leta 1953 in so naznanile rojstvo slovenskega intimizma: ob 70. obletnici kulturne zbirke *Štirje kvarti* ne izprašujejo zgolj smiselnosti izdaje večavtorske knjige pod skupno knjižno streho, temveč s tradicijo vodijo polemičen vsebinski dialog. »V času poudarjenega individualizma zbirka izpostavlja temeljno protislovje: šele združeni zadonijo glasovi zares samosvoje,« je zapisal Klemen Lah v predgovoru. Zbirko, ki jo je uredila ena izmed avtoric, Petra Koršič, bogatijo še spremna beseda Aljaža Krivca ter fotografije keramike Alje Furlan, ki jih je prispeval Aron Furlan.

Na jutrišnji predstavitvi bodo sodelovali vsi štirje avtorji, ki bodo prebrali nekaj svojih pesmi, poskrbeli pa bodo tudi za glasbo.

Sledil je koncert tria **Violoncelli itineranti** v petek, 26. julija ob 20.30, ki je bil priložnost za spoznavnaje glasbenega in poetičnega ustvarjanja skupine glasbenic in Andrejke Možina. **Besede ne ubogajo več oziroma Parole indomite** je naslov projekta, ki je v obliki knjigozvočnice izšel pred kratkim pri založbi Mladika, vključuje pa ustvarjanje slovenskih pesnic v Italiji.

Ob prazniku sv. Roka smo pripravili razstavo fotografij **Skriti kotički Nabrežine**, ki so nastale med foto delavnico 6. aprila 2024, kjer sta sodelovala **fotokluba Sušec in Brežice**. Razstava je obogatila zgodovinsko razstavo Nabrežina iz Srednjega v novi vek.

POSAVSKI OBZORNIK

Obzornik

novi arhiv

NOVICE GOSPODARSTVO KRONIKA KULTURA PANORAMA ŠPORT POSAVSKI KOTIČEK VAŠE OBJAVE VOLITVE PRILOŽNOSTI

NUJNO OBVESTILO: 29. 8. motena dobava elektrike: območje OŠ J. Dalmatin, v Mihalovcu in Gregovcah

Fotoklub Brežice prepoznaven tudi v Italiji

Objavljeno: Četrtek, 29.08.2024 Rubrika: **KULTURA** Sporočilo

Ob svetovnem dnevu fotografije so v sosednji Italiji gostovali tudi člani [Fotokluba Brežice](#).

Člani brežiškega fotokluba so sodelovali in se udeležili spomladanskega fotografskega ex-tempora Skriti kotički Nabrežine, in sicer na povabilo gostiteljev iz Kulturnega društva Igo Gruden iz Nabrežine in prijateljev iz Fotokluba Sušec iz Ilirske Bistrice, s katerimi odlično sodelujejo na fotografskem področju že vrsto let.

Na krajevnem prazniku v čast sv. Roku so med ostalimi aktivnostmi pripravili tudi fotografsko razstavo, na kateri so svoja fotografska dela prispevali tudi člani FK Brežice. V imenu društva je gostitelje pozdravila Erika Bucalo, se zahvalila za povabilo in možnost, da so brežiški fotografi spoznali ne le ta del zamejske domovine, ampak navezali tudi stike z zamejskim slovenskim

Poleg tega smo s soorganizacijo turistične kmetije Juna in v sodelovanju s knjigarno Librarna pripravili večer **Pripoved o prostoru med jeziki, kulturami in spomini**. Trideset let, tako dolgo se že romanopisec **Veit Heinichen** posveča pripovedi o obširnem evropskem območju, ki zaobjema Trst, Kras in severni Jadran. Ta del Evrope je enkraten in mu drugod ni podobnega. Zaradi geopolitične lege, številnih kontrastov med podeželjem in mestom, morjem in gorami, jeziki in okusi, pa tudi močnih osebnosti in odličnih proizvodov, to območje kar vabi k pripovedovanju. Njegova dela so prejela številne nagrade in so prevedena v enajst jezikov. Izhodišče za srečanje s pisateljem Veitom Heinichenom je bila njegova zadnja knjiga, *Lontani parenti* (Edizioni e/o, 2022), z avtorjem pa sta se pogovarjali **Tatjana Rojc**, senatorka italijanske republike in literarna kritičarka, in **Martina Vocci**, novinarka.

Zaradi velikega zanimanja, ki ga je vzbudila razstava Nabrežina iz srednjega v novi vek, smo 28. septembra pripravili **pesniško zgodovinski sprehod z arheologom Ivanom M. Hrovatinom**, na katerem so udeleženci prisluhnili njegovim dognanjem in Aškerčevim pesmim, ki so izšle v zbirki Jadranski biseri. Pesmi, v katerih so opisane zgodbe in pripovedke slovenskih primorskih ribičev, so odlično nadgradile dognanja o zgodovini naše obale in vzbudile izredno veliko zanimanje. Sprehod smo izvedli ločeno za italijansko in slovensko govoreče udeležence, in sicer dopoldne in popoldne.

Takoj zatem, 1. oktobra, smo z društvom **Casa C.A.V.E.** pripravili večer **Kraška polifonija**, na katerem so o delu Mediteranski brevir Predraga Matvejevića spregovorili pesnik **Michele Gangale**, dramaturginja **Mila Lazić** in **Margherita De Michiel**, univerzitetna predavateljica in prevajalka, s sodelavci projekta **Quadrato Culturale T.E.T.R.I.S.S.**

Dan potem, 2. oktobra, je bila na sporedu multimedijška predstava **Mediteranski brevir**, ki naj bi jo izvedli v kamnolomu Ivere 3, vendar je bila zaradi deževnega vremena **prestavljena** na pomlad.

Jesenski čas je navdihnil **likovno in pesniško delavnico akvarela Jesenske poteze**, ki ga je vodila ilustratorka **Ajlin Visentin**. Jutro se je začelo s sprehodom po okolici Nabrežine, kjer je bila posebna pozornost namenjena jesenskim barvam in pesmim Srečka Kosovela. Nadaljevali smo v prostorih turistične kmetije Juna, kjer so se barve prelele na papir, zaključili pa z degustacijo kraških izdelkov, ki jo je vodila **someliejka Maddalena Giuffrida**, osredotočila pa se je na jesenske arome.

Evropsko prestolnico kulture Gorica – Nova Gorica smo počastili z dvema večjima dogodkoma. Najprej smo 18. novembra v Trgovskem domu v sodelovanju s **Slavističnim društvom Trst-Gorica-Videm** pripravili večer o prevajanju poezije **Dva jezika, ena pesem: Prevajanje poezije iz slovenščine v italijanščino**. O prevajanju poezije sta se pogovarjala **Daria Betocchi** in **Miran Košuta**, ki sta izpostavila izkušnje, težave, pa tudi anekdote, s katerimi sta se srečala med prevajanjem slovenske poezije v italijanščino. Izpod peresa Mirana Košute naj omenimo prevod Prešernovih poezij, ki je leta 2020 izšel pri Založništvu tržaškega tiska. Daria Betocchi pa je italijanskim bralcem predstavila Marka Kravosa, Aceta Mermoljo, Marijo Kostnapfel, Milana Jesiha, Srečka Kosovela in druge. Pogovor z gostoma je moderirala **Magda Jevnikar**.

Prevod se lahko zgodi kjerkoli

Poezija Daria Bertocchi in Miran Košuta sta v Trgovskem domu spregovorila o izzivih prevajanja iz slovenščine v italijanščino

Pogovor Miran Košuta, Magda Jevnikar in Daria Betocchi BUMBACA

GORICA »Poezija je kot češnje, ena vleče drugo,« pravita Daria Betocchi in Miran Košuta, gosta ponedeljkovega večera z naslovom *Dva jezika, ena pesem: Prevajanje poezije iz slovenščine v italijanščino*, ki sta ga v Trgovskem domu organizirala SKD Igo Gruden in Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm. Prevajalca sta v pogovoru z Magdo Jevnikar delila svoje izkušnje in vpogled, pa tudi osebne zgodbe in izzive pri prevajanju.

Daria Betocchi je povedala, da so se njeni prvi koraki v prevajanju zgodili po naključju, ko je na razpis poslala prevod zbirke Miroslava Košute. Miran Košuta pa se je s prevajanjem začel ukvarjati tako iz osebnega interesa kot zaradi zunanjih okoliščin: najprej kot urednik Jadranskega koledarja, nato zaradi univerzitetnih potreb, pa tudi zaradi prijateljskega prigovarjanja Fulvia Tomizze, ki ga je povabil k prevajanju svojih del.

Pogovor je nanesel tudi na zgodovino prevajanja slovenskega leposlovja v italijanščino. Košuta je ugotovil, da je od prvega prevoda slovenskega leposlovja leta 1878 do leta 2004, ko je Slovenija vstopila v EU, bilo prevedenih približno 300 knjig, od tega kar 180 pesniških zbirk. Po letu 2004 se je prevajanje pospešilo: v

zadnjih dvajsetih letih je izšlo okoli 300 prevedenih del, povprečno 12 knjig letno, med njimi 129 pesniških zbirk. »Dialog med kulturama je tesnejši, ko so tudi politični odnosi boljši. Kadar so bile politične napetosti, je bilo tudi dialoga bolj malo. Ni naključje, da se je po letu 2004 pretok v obe smeri znatno povečal, s tem pa tudi zanimanje za slovensko poezijo,« je zaključil Košuta.

Težave pri prevajanju

Med temami večera so bile tudi težave, s katerimi se prevajalca srečujeta pri prevajanju dveh tako različnih jezikov. Posebna težava pa je tudi čas, ki ga je ob napornem poklicu, kot je poučevanje, ni vedno na pretek. »Prevajam poleti, med počitnicami ali popoldne, ko nimam drugih obveznosti,« je razložila Daria Betocchi in dodala, da se prevodi lahko zgodijo kjerkoli, celo medtem, ko sprehaja svojo kobilico.

Ponedeljkov dogodek je sicer del projekta Na brežini besede, s katerim so želeli organizatorji spodbuditi zanimanje za poezijo ter predstaviti različne avtorje, med njimi tudi Iga Grudna. V ta namen bodo 26. novembra ob 19. uri na gradu Kromberk uprizarili predstavo o Grudnu, ki je nastala ob obletnici njegovega rojstva. **T.P.**

V torek, 26. novembra, smo z **Goriškim muzejem** pripravili poseben Muzejski torkov večer na Gradu Kromberk in sicer s ponovitvijo sicer nekoliko skrajšane predstave **Človek, človek je povsod**, ki je želela počastiti Grudnovo humanistično sporočilo: vrednote solidarnosti, dostojanstva, bratstva med ljudmi, da bi se spomnili enega pomembnejših slovenskih ustvarjalcev prve polovice 20. stoletja, ki je za svoje kulturne in umetniške zasluge leta 1947 prejel Prešernovo nagrado.

Na muzejskem večeru so spet nastopili **Elena Husu**, **Valentino Pagliei**, ki je nastopil tudi kot kontrabasist, skupaj z interpretinjo **Kristino Kamaladevi Mihelj**, ki je dogodek tudi režirala, ter z nabrežinsko mladino. Doživljanje Grudnove poezije je obogatil dokumentarni **video Sledi Iga Grudna** o pesnikovem življenju in delu, ter nastop zborov **DPZ Igo Gruden** in **VS Vihar** pod taktirko **Mirka Ferlana**.

Ob tej priložnosti je muzej poskrbel še za posebnega gosta, konserviranega - restavriranega **prapora** Pevskega društva Nabrežina, ki ga je slovesno razvilo leta 1900 in ga danes hrani Goriški muzej. Barve nabrežinskega prapora so služile tudi kot navdih za kostumografijo vseh udeležencev predstave, ki jo je izdelal atelje **OsèRosè**.

Projekt **NA BREŽINI BESEDE** predvideva še **okroglo mizo o Igu Grudnu**, ki pa bo izvršena leta **2025**, kjer bomo predstavili **nove prevode** pesmi Iga Grudna v italijanščino in **referate** o njegovem liku.